

Dalton werkt!

Verslag van de conferentiedag in Deventer d.d. 13 april 2011.

De Nederlandse Dalton-vereniging bestaat dit jaar 80 jaar en viert dit met al haar leden, middels een conferentiedag in Deventer. Het ochtendprogramma begint in de Deventer-schouwburg. De conferentie wordt geopend door Willem Wagenaar. Hij is voorzitter van de NDV. Willem benadrukt dat Dalton groeiende is in Nederland. De Dalton-vereniging is de snelst groeiende, vernieuwende vereniging op dit moment. Zo'n 100.000 leerlingen op 360 basisscholen en 24 VO-scholen genieten Daltononderwijs in Nederland. Dalton staat voor een brede vorming: alle kerndoelen zijn belangrijk. Binnen Dalton werken wij met hoofd, hart en handen. Echt Dalton is het verbinden van de pijlers en daarin consequent zijn. Op dit moment staat de identiteit van het Daltononderwijs ter discussie, daarbij gaan wij terug naar de grondbeginselen van Helen Parkhurst; zie ook het boekje "Dalton-plan".

Drs. Annette Roeters, inspecteur generaal van het onderwijs, verzorgde deze ochtend een korte inleiding over de inspectie van het onderwijs in Nederland. Er is op dit moment een interessante ontwikkeling gaande, waarbij visiteurs van de NDV en inspecteurs van de onderwijsinspectie met elkaar meelopen tijdens schoolbezoeken en visitaties. Zij willen graag van elkaar leren. Drs. Annette Roeters benadrukt dat er geen enkel land ter wereld is, dat op het gebied van onderwijs zo autonoom is als Nederland. Een Nederlandse school kan uiteindelijk heel veel zelf beslissen. De NDV benut deze autonomie. De inspectie heeft geen voorkeur voor een didactische benadering. De inspectie vindt het ook belangrijk, dat er aandacht is voor andere zaken, naast taal en rekenen. Drs. Annette Roeters benadrukt wel dat de inspectie kijkt naar de opbrengsten en het onderwijsleerproces. Daarbij heeft elke school ruimte voor zijn/haar eigen kwaliteitsopvatting. Er is onderzoek gedaan naar de resultaten van Daltonscholen. De Daltonscholen scoren goed op onderwijsleerproces, zorgstructuur en sociale competenties. Het opbrengst gericht werken zou zich moeten richten op alle aspecten van het onderwijs. De inspectie zoekt dan ook naar mogelijkheden om de sociale opbrengsten in de toekomst meetbaar te maken. N.b.: de presentatie van Drs. Annette Roeters kun je teruglezen op de site van de NDV en de inspectie.

De eerste lezing, getiteld "onderwijs onderzoek en Dalton-principes" werd gegeven door Dr. Patrick Sins. Hij is lector Daltononderwijs en onderwijsvernieuwing te Deventer. Dr. Patrick verteld in zijn lezing over de diverse wetenschappelijke onderzoeken die er zijn gedaan en hoe deze zich verhouden tot de pijlers van Dalton. Het lectoraat van de Dalton-vereniging kan helpen bij het onderbouwen van het Daltononderwijs door middel van onderzoeksgegevens.

Dan volgt er een special act. Tijdens deze act worden de eerste exemplaren van het boek "Dalton werkt!" overhandigd aan drie leerlingen die op de voorkant van het boek staan en verder aan de diverse bestuursleden van de Dalton-vereniging.

Na de pauze volgt er een lezing door prof. Jelle Jolles. Hij is hoogleraar 'Hersenen, gedrag & educatie' aan de VU in Amsterdam. Zijn lezing gaat over de scholier en het verbreinen: over keuzes, sturing en inspiratie. Prof. Jelle Jolles geeft aan dat de ontwikkeling van het brein past bij de ontwikkeling van de Dalton-pijlers. Wij zijn veel meer dan ons brein alleen. Wij zijn ook gedrag en attitude. In het artikel, dat heet "Brein, versus onderwijs" wordt aangegeven dat leerlingen willen leren. Het kind is een nieuwheidsmachine. De omgeving van het kind zorgt voor hersenrijping. Het kind moet gestimuleerd worden om buiten de hokjes te denken. Op deze wijze wordt een kind voorbereid op een snel veranderende maatschappij en samenleving. Deze toekomstige maatschappij heeft creatieve mensen nodig met een uitgerijpt brein. Het stimuleren van het brein gebeurt door het opdoen van ervaringen. Het kind heeft daarbij het volgende nodig:

- Sturing;
- Steun;
- Inspiratie;
- Kennis.

De omgeving is bepalend voor de breinontwikkeling. Onder omgeving verstaan wij de leraar, de ouders, emoties, stress en cultuur. Hierdoor verdwijnen niet-efficiënte verbindingen in het brein. De leerkracht wijst de belangrijkste routes aan: 'leerstrategieën'. Er zijn belangrijke verschillen in het brein van jongens en meisjes. Jongens en meisjes kunnen daarin van elkaar leren. Het brein van jongens ontwikkelt zich langzamer. Jongens kunnen van meisjes leren rekening te houden met hun omgeving. Meisjes kunnen van jongens leren om probleemoplossend te denken. Het is dus belangrijk om diverse alternatieve strategieën aan te bieden. Dit bevordert de motivatie. Leerlingen kunnen in eerste instantie het taalbegrip nog niet omzetten in handelen. Het kan dus zijn dat een kind het wel weet, maar het niet doet. Prof. Jelle Jolles pleit ervoor om bij groepssamenstellingen het leeftijds criterium los te laten. Prof. Jelle Jolles heeft onlangs een boek geschreven met de titel "Ellis en het verbreinen". In dit boek staat wat ouders en school samen kunnen doen om de persoonlijke groei van het kind te stimuleren. Wij sluiten af met een mooie spreuk

'Een traag groeiende boom kan de hoogste boom worden'.

Na de lunch begint het middagprogramma op de Saxion Hogeschool met de diverse workshops rondes. Bertine en Paul bezoeken elk twee workshops en zullen ons hierover nog informeren. Ik verzorg, samen met Ineke Bruning van de OBD Noordwest, de workshops over het werken met Portfolio's op een Daltonschool. Beide rondes werden heel goed bezocht. Wij hadden enthousiast publiek. De dag werd afgesloten met een borrel. Elke deelnemer aan de conferentiedag kreeg het boek "Dalton werkt!" als cadeau mee naar huis. Een aantal exemplaren van dit boek ligt op school. Het is een prachtig boek van het Daltononderwijs in Nederland voor iedereen die iets met het Daltononderwijs te maken heeft. In dit boek kun je onder andere de achtergronden lezen van het ontstaan van het Daltononderwijs van Helen Parkhurst, de geschiedenis van het Daltononderwijs in Nederland, uitleg van de diverse uitgangspunten van Daltononderwijs en tal van praktijkvoorbeelden. Het boek is ook te bestellen via de website van de NDV, www.dalton.nl.

Al met al een interessante, inspirerende en boeiende dag.

Daniëlle, 19 april 2011